

INTERNATIONAL SAVA RIVER BASIN COMMISSION

ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ
о раду и активностима
Међународне комисије за слив реке Саве
за период од 1. априла 2023. до 31. марта 2024.

Док. бр. 1R-66-D-24-5/2-3

Контакт

Секретаријат Савске комисије
Кнеза Бранимира 29
10000 Загреб / Хрватска
Тел.: +385 (1) 488 – 6960
Е-маил: isrbc@savacommission.org
www.savacommission.org

© ISRBC 2024

Садржај

Увод	1
1. Интегрално управљање водама.....	2
1.1. Управљање речним сливом.....	2
1.2. Управљање поплавама	3
1.3. Спречавање и контрола акцидената	5
2. Пловидба	6
2.1. Обнова и развој водног пута реке Саве.....	6
2.2. Безбедност пловидбе и повезани технички стандарди.....	7
3. Управљање подацима и информацијама	10
3.1. Гео-информациона питања.....	10
3.2. Хидролошка и метеоролошка питања	11
3.3. Интернет страна Савске комисије и друштвене мреже	12
4. Међусекторска и развојна питања.....	13
5. Правна и финансијска питања	14
5.1. Правна питања	14
5.2. Финансијска питања.....	14
6. Сарадња и укључивање заинтересованих страна	16
6.1. Сарадња са међународним, националним и локалним институцијама.....	16
6.2. Обележавање Дана Саве 2023. и укључивање младе генерације	17
6.3. Фото конкурс 2023.....	20
Додаци	21
ДОДАТАК I: Списак чланова и заменика чланова Савске комисије	23
ДОДАТАК II: Списак институција држава страна одговорних за спровођење Оквирног споразума	24
ДОДАТАК III: Списак догађаја у организацији/коорганизацији Савске комисије у финансијској години 2023.	26
ДОДАТАК IV: Списак пројеката повезаних са Савском комисијом који су завршени или су у спровођењу у финансијској години 2023.....	28
ДОДАТАК V: Списак спољних пројеката које помаже Савска комисија који су завршени или су у спровођењу у 2023. финансијској години.....	30
ДОДАТАК VI: Списак скраћеница	35

Увод

Општи задаци и надлежности Међународне комисије за слив реке Саве (*ISRBC, Савска комисија*) прописани су Оквирним споразумом о сливу реке Саве (*FASRB, Оквирни споразум*) и, још конкретније, додатком I. Оквирног споразума – Статутом Међународне комисије за слив реке Саве. Једна од обавеза Савске комисије, према Статуту, је подношење годишњих извештаја о свом раду државама странама Оквирног споразума (Босна и Херцеговина, Република Хрватска, Република Србија и Република Словенија). У складу са тим припремљен је и овај *Годишњи извештај о раду и активностима Савске комисије за период од 1. априла 2023. до 31. марта 2024. (Годишњи извештај¹)*.

Може се потврдити да је спровођење Оквирног споразума успешно настављено у свим областима сарадње, уз остварен значајан напредак. Нови успеси остварени су у трећем циклусу планирања управљања сливом реке Саве (RBM) и другом циклусу планирања управљања ризицима од поплава за реку Саву (FRM), у наставку активности повезаних са обновом пловидбе на пловном путу реке Саве заједно са радом на повезаним безбедносним стандардима, као и у даљем развоју повезаних интегрисаних система. Значајни напори и ресурси уложени су у припрему и спровођење активности укључених у Програм интегрисаног развоја коридора река Саве и Дрине (SDIP), који је службено почео 31. августа 2022. године, потписивањем споразума о додели бесповратних средстава између IBRD-а као имплементационе агенције Глобалног фонда за животну средину (GEF) те Савске комисије за финансирање регионалне компоненте SDIP-а. У извештајном периоду и годинама које су пред нама та помоћ представља, односно представљаће, кључну подршку за најзначајније активности Савске комисије у остваривању приоритетних циљева сарадње држава страна.

Савска комисија континуирано улаже значајне напоре у сарадњу са кључним заинтересованим странама, нарочито кад је реч о укључивању младих у процесе унутар слива. Тако је ове године централни догађај у коме су учествовали млади из свих држава страна Оквирног споразума био 11. састанак Парламента младих из слива реке Саве, одржан у Љубљани у октобру 2023. године, на тему “решења заснована на природи у управљању водама”.

Више детаља о важним питањима представљено је у поглављима 1-7 овог извештаја; корисне информације могу се пронаћи и у додацима.

¹ *Годишњи извештај* односи се на финансијску годину (FY) Савске комисије, која покрива период од 1. априла текуће године до 31. марта идуће године

1. Интегрално управљање водама

Финансијска година 2023. обележена је почетним корацима трећег циклуса управљања речним сливом за реку Саву и наставком другог циклуса управљања ризицима од поплава за реку Саву, активностима усредсређеним на питања у вези са наносом те спречавањем и контролом изненадног загађења, као и даљим развојем повезаних интегрисаних система.

1.1. Управљање речним сливом

На бази одредби члана 12. Оквирног споразума, израда заједничких и координисаних планова управљања за слив реке Саве има за циљ побољшање оквира јавних политика целокупног слива како би се спречило даље погоршање стања, односно како би се остварило побољшање статуса вода, као и јачање сарадње усмерене на остварење једног од кључних циљева Оквирног споразума - *устостављање одрживог управљања водама у сливу реке Саве*.

Трећи циклус управљања речним сливом за реку Саву покренут је након одобрења другог Сава RBM плана на Деветом састанку држава чланица Оквирног споразума, одржаном у Загребу у децембру 2022. године, а настављен је и током финансијске године 2023., те се спроводи кроз кораке које захтева Оквирна директива ЕУ-а о водама.

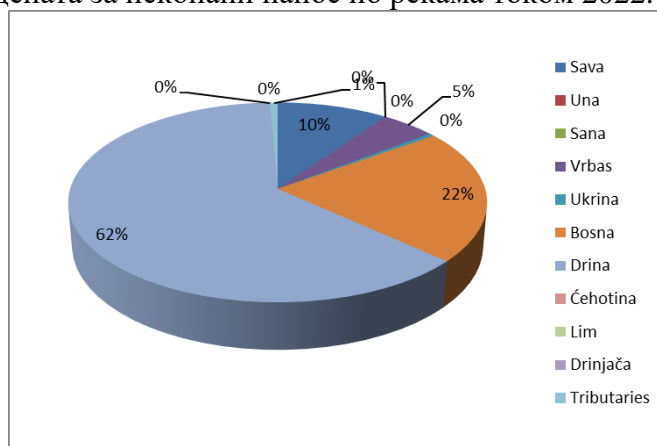
Слика 1: “Један слив – 1000 прича о водама”: фото конкурс Савске комисије 2023.
(горњи ред: Влада Маринковић – Мостови преко реке Саве, Зринка Ловрић – Дивља патка; доњи ред:
Маја Симов - Мочвара, Пантелија Илић – Пличине Дрине)

Током извештајног периода активности су биле усмерене на критичко оцењивање недостатака у управљању речним сливом уочених током припреме другог Сава RBM плана. Као исход процеса, уочени кључни недостаци на нивоу слива повезани су са недостатком базе знања и доступних поузданих података за одрживо управљање

подземним водама, изостанком усклађених методологија праћења и оцене стања за прекогранична водна тела, недостатком знања и података о квалитативним и квантитативним питањима наноса те инвазивним врстама, као и са прилагођавањем на климатске промене. Резултати анализе додатно су употребљени за припрему предлога за студије које ће се спровести кроз регионалну компоненту SDIP-а.

Током извештајног периода покренуте су активности у вези са припремом привременог извештаја о спровођењу Програма мера (PoM) из другог Сава RBM плана. Договорена је методологија и временски оквир за израду привременог извештаја, у коме ће се пружити детаљи у вези са нивоом и врстама имплементационих мера, а довршетак се очекује током финансијске године 2024.

Протоколом о управљању наносом, државе стране су дужне да доставе информације о ископу наноса у претходној календарској години и дају податке о планираном ископу у текућој години. На бази достављених података Савска комисија припремила је извештај о ископу наноса у 2022. години. Извештај је достављен надлежним институцијама држава страна. Према прикупљеним подацима, током 2022. године укупна запремина ископаног наноса у сливу реке Саве премашила је 2,2 милиона кубних метара. Слика 2 пружа преглед процената за ископани нанос по рекама током 2022. године.

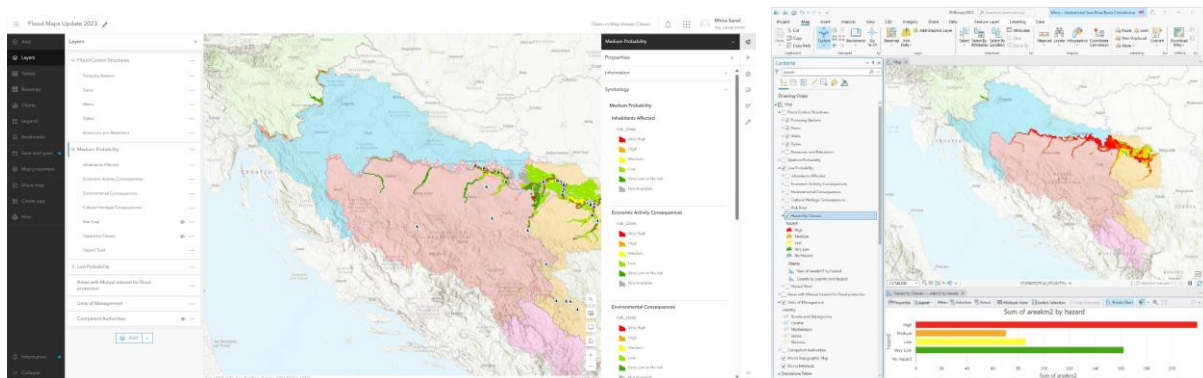

Слика 2. Процентуални приказ ископаног наноса по рекама током 2022. године

1.2. Управљање поплавама

На бази ажурираног извештаја о *Прелиминарној процени ризика од поплава у сливу реке Саве (Сава PFRA)*, која је усвојена прошле године, активности у вези са другим циклусом планирања управљања ризицима од поплава за реку Саву наставиле су се током целе финансијске године 2023., разменом информација о картама поплава међу земљама путем њихове заједничке платформе – Савске комисије.

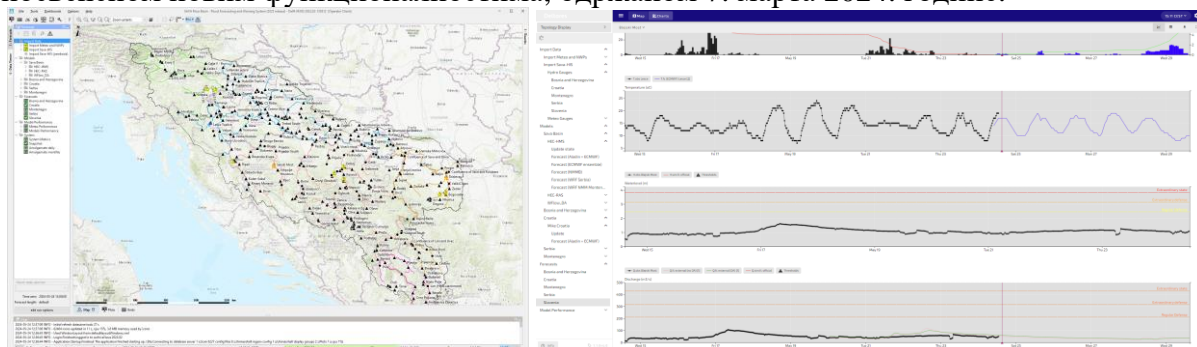
Ажуриране карте поплава за реку Саву (њихови нацрти) израђене су као интерактиван web алат у сврху бољег олакшавања размене информација међу земљама, како се то захтева чланом 7. ставом 2. Протокола о заштити од поплава уз Оквирни споразум. Те интернет карте поплава такође ће пружити основу за израду ажурираног Плана управљања ризицима од поплава у сливу реке Саве.

Слика 3. Нацрт ажурираних карти поплава за реку Саву

Нацрт карата поплава за реку Саву, поред информација о другим рецепторима поплава, такође укључују и утицаје поплава на културно и историјско наслеђе. Употребљени су и резултати пројекта SHELTER (Одржива холистичка обнова историјског окружења кроз технолошко побољшање и већу отпорност у заједници). Пројекат је фокусиран на слив реке Саве као једну од пет студија случаја (тзв. *Open Lab* подручја), у заједничкој координацији UNESCO-а и Савске комисије. Пројекат SHELTER службено је закључен у мају 2023. године, а пружио је значајан допринос разумевању директних и индиректних утицаја опасности од поплава на културно и историјско наслеђе.

Систем за прогнозу и упозорење на поплаве за слив реке Саве (Сава FFWS) редовно користи десет одговорних националних институција из пет земаља. У финансијској години 2023. Сава FFWS ажуриран је на најновију верзију системског софтвера (Delft-FFWS 2023.02), а овог пута уз непосредан активни ангажман информационо-технолошког особља из организација укључених у Сава FFWS. Ажурирање је укључило и све нужне интервенције на софтверу за послужиоце и базе података. Побољшање система укључило је и ажурирање десктоп верзије клијентске апликације Сава FFWS-а, као и, по први пут, имплементацију Web OC-а за Сава FFWS. Ажурирање је довршено преносом знања и учествовањем организација-корисница Сава FFWS-а у вебинару посвећеном новим функционалностима, одржаном 7. марта 2024. године.

Слика 4: Сава FFWS (Десктоп ОС и Веб ОС) у оперативној употреби

Секретаријат Савске комисије припремио је Годишњи програм обуке за 2023. годину, који је укључио 13 догађања, укључујући радионице и програме обуке. Та догађања пружила су прилику организацијама да редовно надограђују своје капацитете. Међу осталим догађањима у којима су учествовали стручњаци за прогнозирање из организација-корисница Сава FFWS-а, уз подршку пружену током целине активности Сава FFWS-а, 18 националних стручњака из девет организација-корисница Сава FFWS-а из пет земаља учествовало је у догађању Софтверски дани у Делфту 2023. године, укључујући програме обуке из пробабилистичког прогнозирања и web сервиса, у периоду од 6. до 9. новембра 2023. године. Поред тога, током извештајног периода Секретаријат Савске комисије организовао је неколико догађања преноса знања.

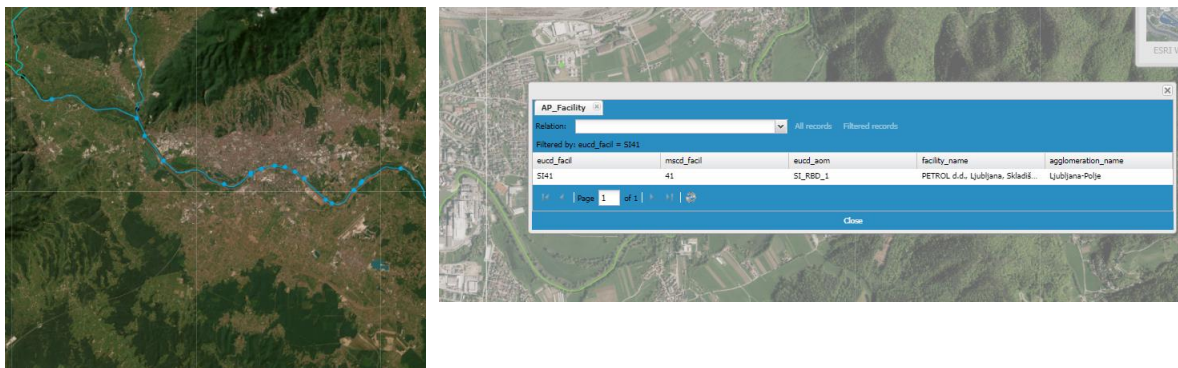
Редовни годишњи извештај о функционисању Сава FFWS-а у 2023. години припремљен је у складу с Меморандумом о разумевању о сарадњи у вези с редовним функционисањем и одржавањем Сава FFWS-а. Поред оцене функционисања Сава FFWS-а, извештај пружа преглед активности и процену трошкова свих организација укључених у његов рад.

1.3. Спречавање и контрола акцидентата

Стране Оквирног споразума користе Систем раног упозоравања на опасност од акцидентата (AEWC) Међународне комисије за заштиту реке Дунав (ICPDR). Циљеви AEWC-а укључују примање, обраду и пренос информација о загађењу, брзо решавање акцидентата и комуникацију информација о ванредним ситуацијама. ICPDR је 2023. године спровео два тестирања AEWC-а, 9. маја и 5. октобра. Тест 9. маја није био најављен, а циљ му је био оцена функционалности система, деловање Главних међународних центара за узбуњивање (PIAC) 24 часа дневно, 7 дана у седмици те потпуно коришћење система. Тест 5. октобра био је унапред најављен. Резултати оба теста потврдили су да AEWC функционише у складу са очекивањима, без икаквих техничких проблема. Сви PIAC центри у савским земљама реаговали су пуно брже од захтеваног тросатног временског рока. Но, вреди навести да PIAC центри у Босни и Херцеговини и Србији још увек не раде 24 часа дневно, 7 дана у седмици, како је наглашавано током претходних година.

Важно је нагласити да током 2023. године није било пријављених акцидентата везаних за загађење од прекограничног значаја у сливу реке Саве.

У склопу пројекта Управљање непредвиђеним ситуацијама у сливу реке Саве (WACOM), који је закључен у децембру 2022. године, развијен је модул за размену података о опреми за санирање загађења, догађајима акцидентних загађења, тачкама ризика и локацијама речног приступа. База података континуирано се ажурира новим подацима пресудним за спречавање и контролу акцидентата.

Слика 5: Модул за спречавање и контролу акцидентата у Сава GIS-у

2. Пловидба

Рад Савске комисије у области пловидбе током 2023. финансијске године, као и у претходним извештајним периодима, првенствено је био је усмерен на обнову и развој пловидбе и саобраћаја на водном путу реке Саве.

2.1. Обнова и развој водног пута реке Саве

У погледу обнове и развоја водног пута реке Саве, у извештајном периоду су се наставиле активности на решавању проблема пловидбе на критичним секторима, такозваним уским грлима.

У Србији су међународне путничке луке у Сремској Митровици и Шапцу службено отворене 2023. године. Активности у вези са ширењем капацитета Луке Сремска Митровица почеле су очекиваним улагањем од 59 милиона евра. Пројекат ће се финансирати путем ЕИВ-а, Светске банке и националног буџета. Објављен је претквалификациони конкурс за радове, укључујући јавни позив за почетни одабир извођача.

У вези с активностима на тему решавања критичних сектора за пловидбу на ушћу река Дрине и Саве, као и у вези са споразумом склопљеним између Владе Србије и Савета министара Босне и Херцеговине којим се регулишу административни поступци и финансирање радова, јавни конкурс и почетак радова уследиће након прибављања целокупне нужне документације са стране БиХ те потврде конкурсне документације од стране ЕИВ-а.

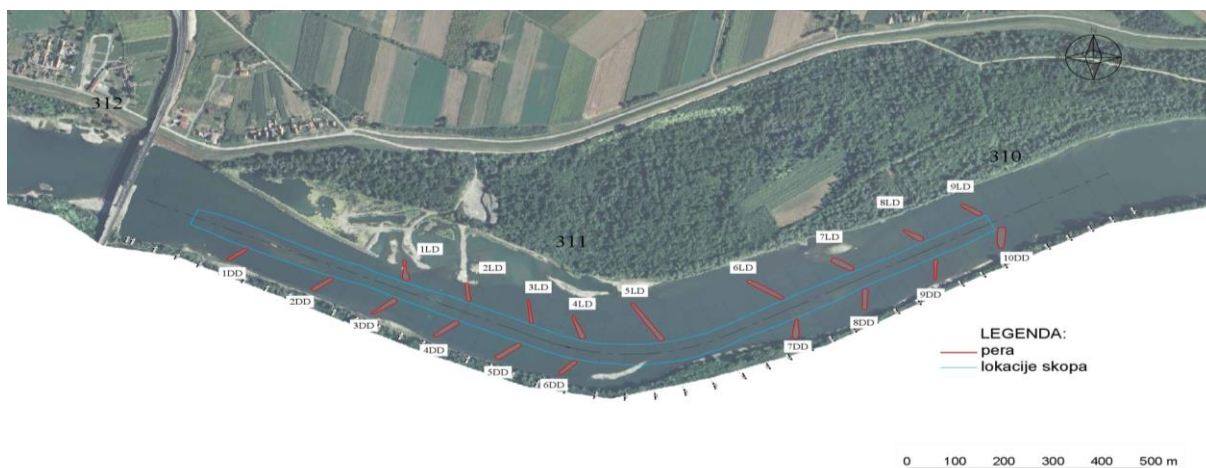
У склопу посвећености побољшању безбедности пловидбе, пројекат имплементације VTS и VHF система успешно је довршен на реци Сави. Проширење система AIS AtoN на реци Сави је у току, а довршетак се очекује у јулу 2024. године. Надаље, активно се ради и на успостављању система хидрометеоролошких станица на реци Сави. Пројекат хидрауличког и морфолошког моделирања на реци Сави у завршним је припремним фазама, и почела је евалуација понуда.

У Хрватској су након завршетка документације за пројекат *Израда студије процене утицаја на животну средину и пројектне документације за активност: Побољшање услова пловности реке Саве од ркм 300 до ркм 329* (пројекат Јаруге-Нови Град) исходоване одфоварајуће грађевинске дозволе. Комплетна пројектна документација службено ће се доставити БиХ страни сходно Одлуци Савске комисије бр. 1/17, ради нострификације и прибављања свих нужних дозвола од БиХ стране, како би се испунили сви предуслови за обављање грађевинских радова. Такође је потврђена изјава БиХ стране о заједничким плановима у вези са пријавом за извођење грађевинских радова на предметној деоници у сврси кофинансирања у оквиру доступних средстава.

Савска комисија подржала је спровођење пројекта кроз успостављање Форума заинтересованих страна, који се састоји од представника националних тела, невладиних организација, заједнице цивилног друштва и академске заједнице те локалних заједница из Хрватске и БиХ, који су допринели интегрисаном приступу свих сектора и уравнотеженим решењима главног пројекта.

Покренуте су одређене почетне активности усмерене на решавање других критичних сектора реке Саве, но у фокусу је остало спровођење радова на деоници Јаруге - Нови Град. Та деоница представљала је значајну препреку пловидби и приступу лукама и пристаништима у Хрватској и БиХ смештеним узводно од тог подручја. Поред тога, успешно је довршен пројекат побољшања система обележавања у Хрватској. Сходно

томе, обновљена је флота за обележавање и мерење пловног пута, а све пловидбене ознаке, укључујући оне на реци Сави, у потпуности су замењене и обновљене.

Слика 6: Еколошко речно инжењерско решење у сектору "Јаруге –Нови Град "

У Босни и Херцеговини, у вези са деминирањем десне обале реке Саве, почела је израда процене утицаја на животну средину (EIA), коју захтевају еколошки стандарди Светске банке. Потписивање Уговора о додели бесповратних средстава са WBIF-ом очекује се ускоро, након чега ће уследити спровођење поступка јавне набавке за услуге деминирања. У складу са тим, очекује се да ће радови почети крајем 2024. године или почетком идуће године. На темељу тих догађаја, кад је реч о динамици спровођења радова, сектору Јаруге – Нови Град треба да се додели приоритет у деминирању.

Покренуте су одређене активности како би се обезбедило финансирање инфраструктуре и ресурса луке Брчко кроз зајмове и уговоре о додели бесповратних средстава.

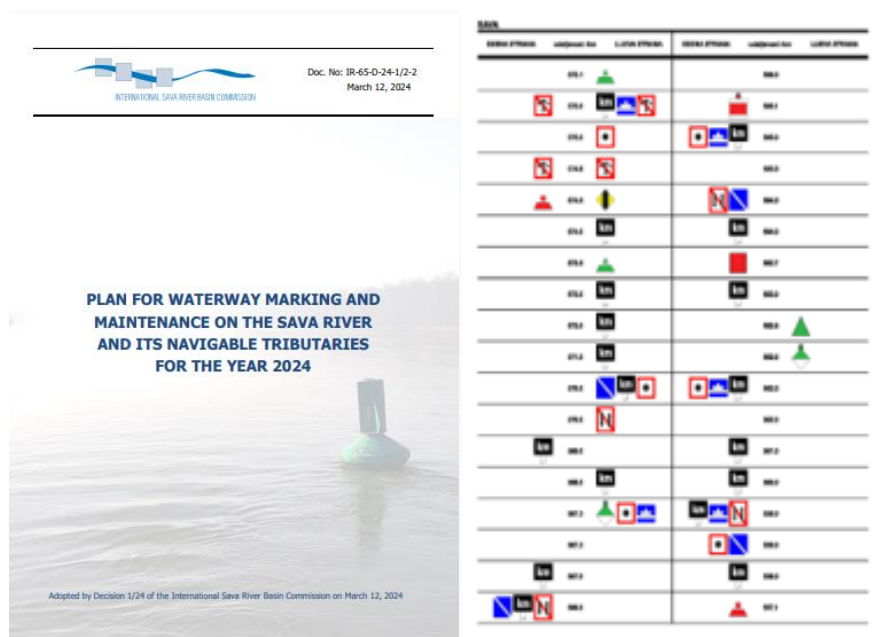
2.2. Безбедност пловидбе и повезани технички стандарди

Побољшање безбедности пловидбе једна је од најважнијих активности Савске комисије и у складу с тим у овом извештајном периоду се наставио рад на стандардима везано за безбедност пловидбе као и на другим техничким стандардима.

Везано за интеграцију две интернет апликација у употреби (систем подршке националним телима одговорним за надзор безбедности пловидбе и систем за израду Плана обележавања пловног пута) у Сава GIS, као и интеграције ENC-а за цели пловни пут реке Саве, што је претходно довршено на тестној платформи у склопу пројекта WACOM, припремљен је и на производну платформу инсталиран и пловидбени модул Сава GIS-а. У финансијској години 2023. значајно се повећао број корисника интернет апликације за подршку националним телима одговорним за надзор безбедности пловидбе.

Кад је реч о објављивању статистичких података о претовару и пловном путу, основне информације о прикупљању, статистичкој обради и анализи података о превозу роба и путника у сливу реке Саве за 2023. годину комплетирани су и објављени на интернет страни Савске комисије. Та размена и анализа података саставни је део годишњег издања извештаја о тржишту унутрашње пловидбе *European Inland Navigation Market Observation*, сходно сарадњи са CCNR-ом. Ново издање извештаја очекује се ускоро.

Користећи се овлашћењима које има према Оквирном споразуму, Савска комисија усвојила је Одлуку 1/24 о Плану обележавања и одржавања пловног пута реке Саве и њених пловних притока за 2024. годину.

Слика 7: План обележавања и одржавања пловног пута реке Саве и њених пловних притока за 2024. годину

У финансијској години 2023. Секретаријат Савске комисије, заједно са стручњацима из држава страна, израдио је предлог *Правилника о одржавању пловних путева на граничним секторима између Хрватске и БиХ*. Даље активности у вези са нацртом, с крајњим циљем усвајања Правилника, очекују се кроз рад на билатералном нивоу.

Узимајући у обзир потребу за регулисањем питања у вези са безбедношћу рекреативне пловидбе на заједничким секторима Купе између Хрватске и Словеније, као и спремност надлежних тела обе земље да ускладе режим пловидбе на реци Купи, Савска комисија усвојила је *Препоруку 1/23 о регулисању коришћења реке Купе на сектору од друмског моста Камање / ушћа Каменице до ушћа Чабранке за пловидбу*. Препоруком се уједно помаже развој наутичког туризма и рекреативне пловидбе на предметној деоници.

Након заједничког закључка Дунавске комисије (DC), Међународне комисије за заштиту реке Дунав (ICPDR) и Савске комисије, да *Заједничку изјаву о водећим начелима за развој унутрашње пловидбе и заштите животне средине у сливу реке Дунав* (Заједничка изјава) и *PLATINA Приручник о добрим праксама у одрживом планирању водних путева* треба ажурирати и прилагодити новој политици, три комисије покренуле су процес ажурирања тих докумената. На 14. састанку посвећеном спровођењу Заједничке изјаве, одржаном у Загребу у септембру 2023. године, представљен је заједнички предлог за ажурирање Заједничке изјаве и пратећег Приручника. Тај предлог дале су три комисије, а подржавају га све релевантне заинтересоване стране, укључујући повезана приоритетна подручја Стратегије ЕУ-а за дунавски регион. Савска комисија ће управљати процесом, уз помоћ индивидуалних консултаната кроз регионалну компоненту SDIP-а, сходно позитивној реакцији Светске банке. Очекује се да ће се активности спроводити од првог тромесечја финансијске године 2024. до другог тромесечја финансијске године 2025.

Кад је реч о учествовању у другим међународним активностима, Савска комисија активно је учествовала у раду Стручне групе за Европска правила за унутрашње водне путеве (CEVNI EG). Стручна група довршила је припрему ревидираног издања CEVNI Рев. 6, тако усвајајући предлоге за даље усклађивање и модернизацију европских правила пловидбе. Савска комисија нарочито је допринела иницијативама у вези са аутономним бродовима, уз посебну пажњу посвећену усвајању повезаних прописа (одговорност за хаварије, правила означавања пловила, итд.). Нова правила пловидбе у

сливу реке Саве, у складу са променама уведеним у CEVNI Rev. 6, довршена су у финансијској години 2023., усвојена Одлуком 11/23, и објављена на интернет страни Савске комисије.

Савска комисија такође је наставила активно учествовање у раду Европског одбора за израду стандарда на пољу унутрашње пловидбе (CESNI) и његових стручних група. Циљеви CESNI-ја су допринос усвајању јединствених стандарда на целокупној мрежи унутрашњих водних путева у Европи са циљем повећања безбедности пловидбе и заштите животне средине у контексту превоза унутрашњим пловним путевима, промоција запошљавања у унутрашњој пловидби и повећање привлачности сектора, истовремено олакшавајући превоз и промовишући међународну трговину.

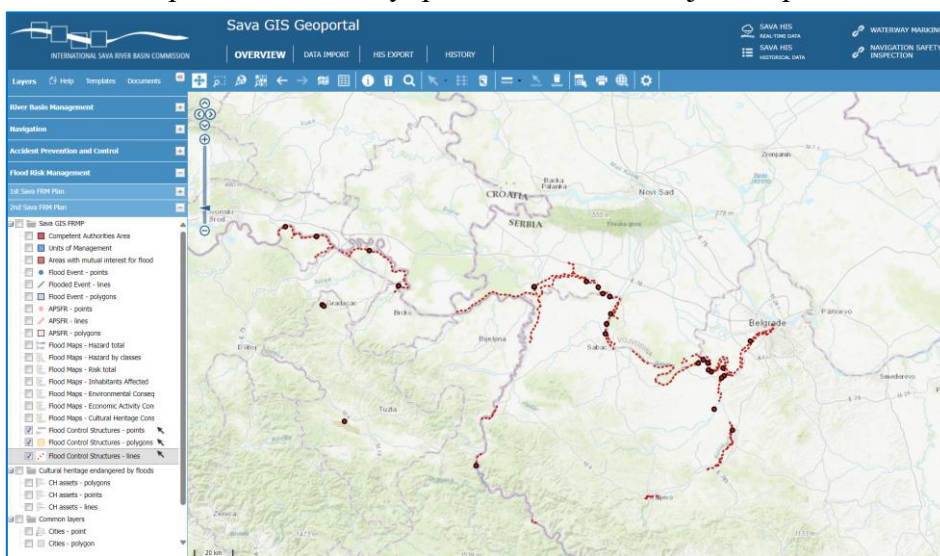
Секретаријат Савске комисије активно је учествовао у догађањима која су организовале релевантне организације, или у оквиру повезаних пројеката наведених у Додатку V, као што су NAIADES, DINA, 1S4IWT – One System 4 Inland Water Transport (наставак пројекта COMPETING), FAIRWAY 2 WORKS, MERLIN, и METEET.

3. Управљање подацима и информацијама

Размена података и информација кроз системе Сава GIS и HIS пружила је нужне алате за успешно спровођење релевантних активности на нивоу слива реке Саве. Током извештајног периода наставиле су се активности повезане са системом Сава GIS, кроз прикупљање података потребних за разне сврхе у оквиру активности Савске комисије.

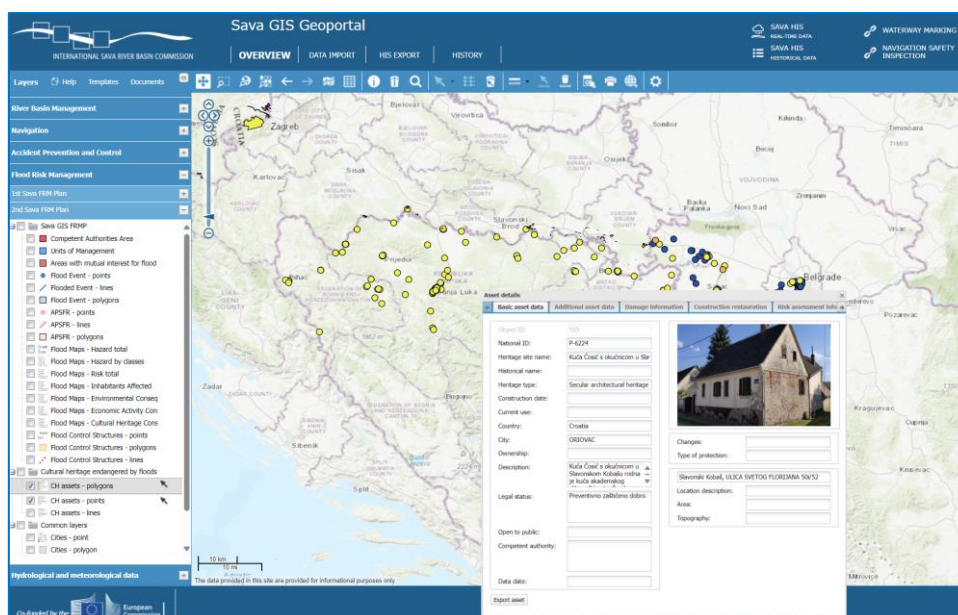
3.1. Гео-информациона питања

Информациони систем Сава GIS био је у потпуности оперативан у финансијској години 2023. Сава GIS Геопортал, као централни део платформе, има 141 корисника (Секретаријат - 7, стручне групе - 59, спољни корисници и пројекти - 75) тренутно регистрованих с одговарајућим управљачким улогама. Статистички гледано, Геопортал је имао приближно 3200 појединачних корисника, континуирано током извештајног периода.

Слика 8: Сава GIS (www.savagis.org).

Подаци о културно-историјском наслеђу у подручјима слива реке Саве изложеним поплавама континуирано су прикупљани и описивани у систему Сава GIS.

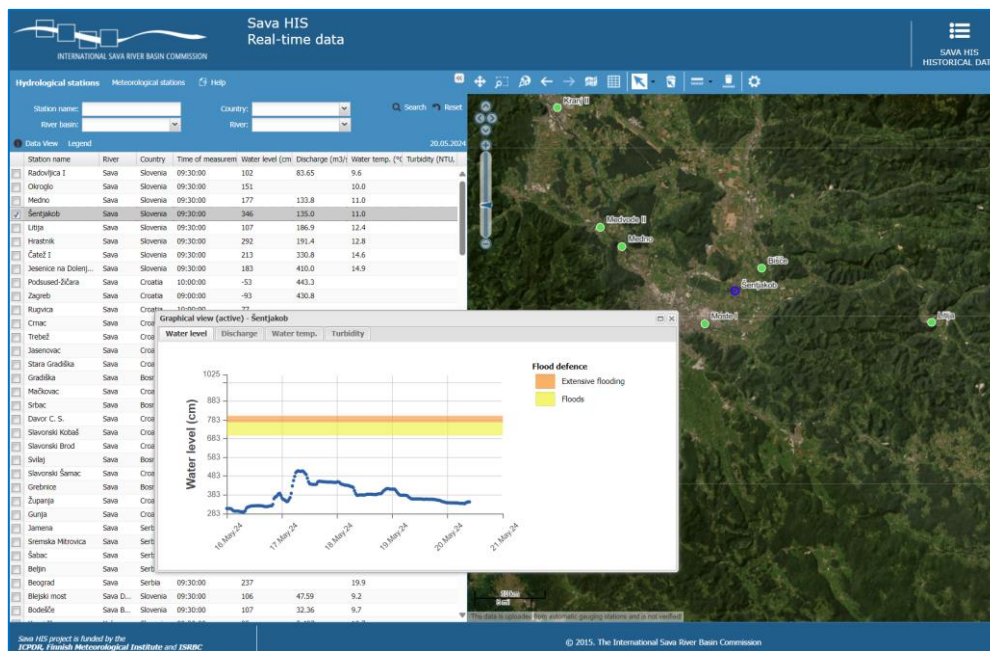

Слика 9: Локације културно-историјског наслеђа у систему Сава GIS

У наредном периоду, у оквиру спровођења пројекта SDIP, планира се значајно унапређење система Сава GIS. То унапређење укључиће системски хардвер и софтверска побољшања у складу са стратегијом за Сава GIS и имплементационим документима.

3.2. Хидролошка и метеоролошка питања

Сава HIS представља ефикасан алат за прикупљање, чување, размену и извештавање хидролошких и метеоролошких података о падавинама, температури ваздуха, висини снега, водостају, протоку, температури воде, замућености, као и о низу статистичких параметара.

Слика 10: Сава HIS (www.savahis.org).

Преглед доступних станица Сава HIS-а предочен је у табели која следи. Број станица с подацима у приближно стварном времену наведен је у заградама.

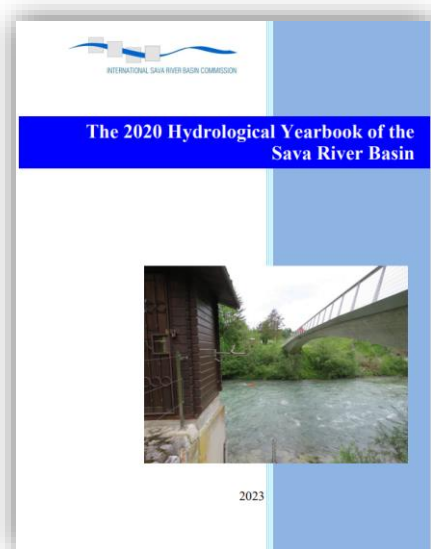
Табела 1: Преглед доступних станица у Сава HIS-у

Врста станице	BA	HR	ME	RS	SI	Укупно
Хидролошке станице	107 (82)	131 (126)	11 (11)	33 (32)	32 (26)	314 (277)
Метеоролошке станице	76 (73)	49 (42)	5 (4)	14 (14)	76 (76)	220 (210)

На бази хидролошких и метеоролошких података у Сава HIS-у, које достављају пружаоци података из савских земаља, секретаријат је припремио хидролошки годишњак за 2020. годину. Хидролошки годишњак даје преглед основних података са одабраних хидролошких и метеоролошких станица у сливу реке Саве, укључујући одговарајуће статистичке анализе.

Хидролошки годишњаци од 2006. до 2020. године доступни су на [интернет страни](#)² Савске комисије.

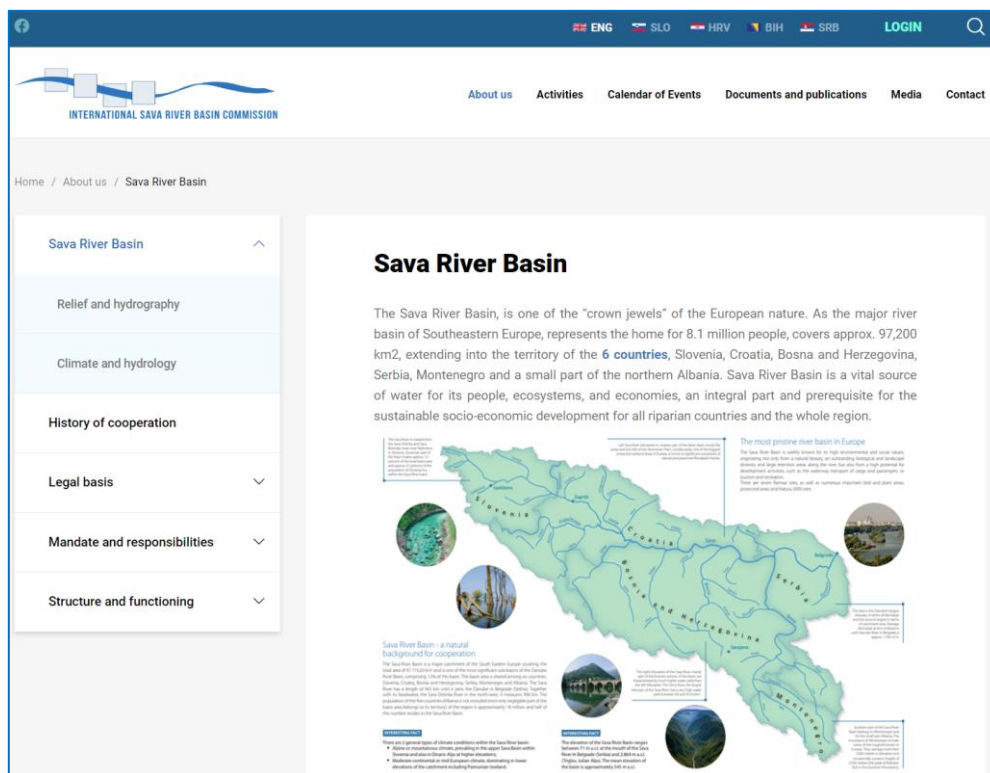
² <https://www.savacommission.org/documents-and-publications/hydrological-yearbooks/10371>

Слика 11: Хидролошки годишњак слива реке Саве за 2020. годину

3.3. Интернет страна Савске комисије и друштвене мреже

Интернет страна Савске комисије смештена је на локалној хардверској инфраструктури Савске комисије у просторима Савске комисије, а доступна је на енглеском језику и свим службеним језицима држава страна. Интернет страна служи као примарни информациони канал за општу јавност и професионалне заинтересоване стране. Заснива се на најсвежијим технолошким стандардима, укључујући респонзивни веб дизајн, сигурносне стандарде, као и CMS и DMS решења прилагођена корисницима. Даља системска побољшања интернет стране планирана су током финансијске године 2024.

Слика 12: Интернет страна Савске комисије (www.savacommission.org)

4. Међусекторска и развојна питања

Како је наведено у уводном делу извештаја, активности Савске комисије у претходном периоду увелико су биле усредсређене на припрему и спровођење регионалне компоненте SDIP-а. Регионалне активности SDIP-а фокусиране су на јачање стратешког регионалног дијалога и заједничког планирања, као и на одрживо управљање и развој дељених водних ресурса у сливу реке Саве. То укључује израду регионалних планова, студија и стратегија на нивоу целог слива, промовисање заједничких активности и доношења одлука међу земљама на сливу, те подршку Савској комисији у остваривању циљева дефинисаних Оквирним споразумом. Пројекат је у потпуности усклађен са активностима назначеним у *Заједничком акционом плану за слив реке Саве*, програмском документу који је Савска комисија уз помоћ Светске банке припремила 2017. године.

Секретаријат Савске комисије успоставио је Регионалну јединицу за спровођење пројеката (Regional Project Implementation Unit, RPIU) како би се спроводиле, координисале, пратиле и оцењивале регионалне активности SDIP-а. У извештајном периоду у жижи интереса биле су припремне активности за израду регионалних студија у блиској сарадњи са представницима савских земаља. Активности набавке спроводе се према *Правилима Светске банке о набави за зајмопримце финансирања инвестиционих пројеката (IPF) – набавка у инвестиционим пројектима за финансирање роба, радова, неконсултантских и консултантских услуга, јули 2016., ревидирано у августу 2018. и новембру 2020.*

Садашње стање активности закључно са 31. мартом 2024. године представљено је у Табели 2.

Табела 2: Спровођење фазе 1, дела 4 SDIP-а – стање припреме регионалних студија (крај фин. год. 2023.)

Регионалне студије	Стање
Мастер план за одрживи развој туризма у сливу реке Саве	У широкој сарадњи са стручним групама Савске комисије (TTG, PEG RBM и PEG NAV) припремљен је пројектни задатак (ToR), на који није било примедби од стране Светске банке; процес набавке за ангажман консултанта покренут је у марту 2024.
Припрема Заједничке изјаве 2.0	Пројектни задатак (ToR) припремљен је у блиској сарадњи ICPDR-а, Савске комисије и Дунавске комисије. Након што је Светска банка на пројектни задатак реаговала закључком да “нема примедби”, набавка за услуге консултанта за спровођење активности покренута је у марту 2024.
Хидролошка студија за слив реке Саве	У припреми су пројектни задаци (ToR) за израду регионалних студија.
Студија о наносу, води и биоти у сливу реке Саве	
Стратегија прилагођавања на климатске промене за слив реке Саве	
Унапређење постојећих могућности Сава GIS-а и Сава HIS-а	
Унапређење могућности Сава FFWS-а за упозоравање и алармирање у вези са поплавама и развој компоненте за прогнозу и упозоравање у случају ниског протока	
Ажурирање Сава RBM и Сава FRM плана те припрема првог Плана управљања наносом за слив реке Саве	Активности у вези са спровођењем још нису покренуте.

5. Правна и финансијска питања

5.1. Правна питања

Оквирни споразум о сливу реке Саве (Оквирни споразум, FASRB) служи као базични правни оквир прекограничне регионалне сарадње у управљању водним ресурсима. Укључује разне секторе држава страна, локална тела и друге заинтересоване стране. Током година Оквирни споразум се доказао као ефикасна и практична основа за унапређење сарадње, свести, знања и изградње капацитета на разним нивоима широм региона. Поред тога, четири протокола уз Оквирни споразум дефинишу конкретна правила и смернице за разна подручја регионалне сарадње.

Табела 3: Преглед статуса протокола уз Оквирни споразум

Протокол о	Потписан	На снази од
режиму пловидбе	Крањска Гора, 3. децембар 2002.	29. децембра 2004.
спречавању загађења воде узрокованог пловидбом	Београд, 1. јун 2009.	8. октобра 2017.
заштити од поплава	Градишка, 1. јун 2010.	27 новембра 2015.
управљању наносом	Брчко, 6. јул 2015.	8. октобра 2017.

Осим четири горе наведена протокола, одвијале су се и широке расправе на тему нацрта Протокола о ванредним ситуацијама. Протоколом се изворно намеравало регулисати и обухватити разне циљеве усмерене на опасне активности и њихову идентификацију, карактеристике и могуће последице, као и на спречавање, планирање у ванредним ситуацијама, приправност, реакције и узајамну помоћ држава страна.

У међувремену су све стране ратификовале *Конвенцију о прекограничним ефектима индустријских несрећа*, на којој се Протокол углавном базира. Организоване су стручне консултације како би се поново оцениле стварне користи од Протокола и како би се унела прилагођења у његов текст, на темељу већ усвојених амандмана на Конвенцију.

Све стране нису биле испуниле формалне правне услове за службене преговоре о нацрту Протокола. Након расправе о том питању, Савска комисија закључила је током 65. седнице 12.-13. марта 2024. године да се даља израда нацрта Протокола неће разматрати у овом тренутку. Но, уколико се околности и интереси страна промене, расправе о нацрту Протокола могу се поново покренути у било ком тренутку.

Редовна правна питања у склопу активности Савске комисије током извештајног периода укључила су припрему разних аката попут уговора и одлука, а настављен је и рад на припреми разних врста докумената у оквиру пројекта SDIP.

5.2. Финансијска питања

Буџет Савске комисије за финансијску годину 2023., у укупном износу од 687.960,00 ЕУР, усвојен је Одлуком 7/23 на 62. седници Савске комисије (Загреб, 22.-23. март 2023.). Састоји се од редовних годишњих контрибуција држава страна и осталих прилива.

Прилив *Општег фонда* и расходи у финансијској години 2023. приказани су у табели 4 и табели 5. Биланс Посебног и узајамног фонда приказан је у табели 6.

Табела 4: Приход Општег фонда у финансијској години 2023.

Извор прихода		Приход (ЕУР)
1	Обавезне контрибуције држава страна	547.960,00
	Босна и Херцеговина	136.990,00
	Хрватска	136.990,00
	Србија	136.990,00
	Словенија	136.990,00
2	Пренос из Резервног фонда	0,00¹
3	Разно	206.651,45²
Укупни приход Општег фонда		754.611,45
<i>Напомене:</i>		
¹ Пренесени износ за покривање неочекиваних расхода		
² Део посебних средстава за спровођење пројеката WACOM, FFWS, SDIP, ERASMUS+ и банковна камата.		

Табела 5: Расходи по основној намени у финансијској години 2023.

Буџетско поглавље		Издаци ¹ (ЕУР)
1	Плате и накнаде за особље	611.880,63
2	Текући трошкови	32.382,64
3	Путни трошкови	7.544,02
4	Оперативни трошкови	23.974,33
5	Опрема	1.223,40
Укупни расходи		677.005,02²
<i>Напомене:</i>		
¹ Износ расхода на дан 31. март 2024.		
² У складу с финансијским правилима Савске комисије, остатак из Општег фонда прерасподјељује се у Резервни фонд.		

У финансијској години 2023. прилив у Посебни и узајамни фонд био је посвећен спровођењу пројеката у току те покрићу трошкова редовног функционисања и одржавања Сава FFWS-а. Детаљи су представљени у табели која следи.

Табела 6: Посебни и узајамни фонд у финансијској години 2023.

Посебни и узајамни фонд		Почетно стање	Прилив	Одлив	Биланс
1	SHELTER студија случаја реке Саве (ЕК - HORIZON 2020)	48.094,50	7.023,24	3.091,91	52.025,83
2	Управљање ванредним ситуацијама у сливу реке Саве - WACOM (DTP)	4,18	74.825,37	74.829,55	0,00
3	Сава FFWS (стране Оквирног споразума и Црна Гора)	283.175,29	106.913,30	71.786,22	318.302,37
4	GEF-ов Програм интегрисаног развоја коридора река Саве и Дрине (SDIP)	450.005,38	157.896,35	202.176,45	405.725,28
5	Чујете ли наше реке – Сарадња парламената младих Саве и Шелдта - ERASMUS+	12.058,56	108,31	10.027,51	2.139,36
6	Посебни и узајамни фонд БиХ	29.464,12	23,75	0	29.487,87
Укупно		822.802,03	347.806,84	362.928,16	807.680,71

У складу са Финансијским правилима Савске комисије извршена је редовна ревизија финансијског пословања Савске комисије у финансијској години 2022., са општим закључком да је пословање уредно и у складу са правилима и прописима Савске комисије и општим рачуноводственим начелима. Савска комисија прихватила је извештај о ревизији пословања Савске комисије у финансијској години 2022. на својој 64. седници (23. и 24. октобар 2023.).

6. Сарадња и укључивање заинтересованих страна

6.1. Сарадња са међународним, националним и локалним институцијама

Савска комисија одржава снажне контакте и сарадњу са разним телима ЕУ-а и доследно учествује у њиховим активностима. Савска комисија такође наставља активно учествовање у спровођењу Стратегије ЕУ-а за дунавски регион, нарочито у склопу приоритетног подручја 1А – унутрашњи пловни путеви, приоритетног подручја 4 – квалитет вода и приоритетног подручја 5 – еколошки ризици.

Савска комисија одржава сарадњу и са Економском комисијом Уједињених нација за Европу (UNECE) редовно учествујући у њеним радним групама, радионицама и округлим столовима. Поред тога, продуктивно партнерство са организацијом UNESCO фокусира се на заједнички пројекат SHELTER. Како би се ојачала та сарадња, UNESCO и Савска комисија припремиле су Меморандум о разумевању (MoU), а свечаност потписивања у плану је током 2024. године.

Након што је Меморандум о разумевању (MoU) између Светске метеоролошке организације (WMO) и Савске комисије ступио на снагу 15. септембра 2022. године, двије организације сарађивале су у организовању радионице за јачање капацитета за размену хидролошких података, стандардизацију и интероперативност у региону VI WMO-а. Радионица се одвила путем интернета 25. и 26. јануара 2024. године те уживо 29. и 30. јануара 2024., у просторима Савске комисије у Загребу. Радионица је примарно била усмерена на представнике хидрометеоролошких завода из савских земаља, односно пружаоце података за Сава HIS. Поред тога, у догађању су учествовали и представници хидрометеоролошких завода из Румуније и Чешке те стручњаци ICPDR-а.

Слика 13: Меморандум о разумевању између WMO-а и Савске комисије | Учесници Радионице за јачање капацитета коју су коорганизовали WMO и Савска комисија

На нивоу слива, осим са националним институцијама одговорним за спровођење Оквирног споразума, сарадња је одржавана и са другим организацијама, као што су агенције за воде, хидрометеоролошки заводи држава страна, агенције за унутрашње пловне путеве, лучке капетаније, регистри бродова, регионалне привредне коморе, туристичке организације, као и факултети и институти који се баве природним и техничким наукама.

Добра сарадња остварена је и с надлежним телима Црне Горе, нарочито кад је реч о изради другог Сава RBM плана и хидролошких годишњака те активностима у вези са Сава FFWS-ом.

С обзиром на значај укључивања заинтересованих страна у оквир активности Савске комисије, током извештајног периода настављена је сарадња са другим релевантним заинтересованим странама попут невладиних организација и локалних актера из слива. Активно учествовање заинтересованих страна редовно се обезбеђује, пре свега, за институције/организације са статусом посматрача у Савској комисији. Списак посматрача представљен је у табели која следи.

Табела 7: Посматрачи при Савској комисији (стање на дан 31. март 2023.)

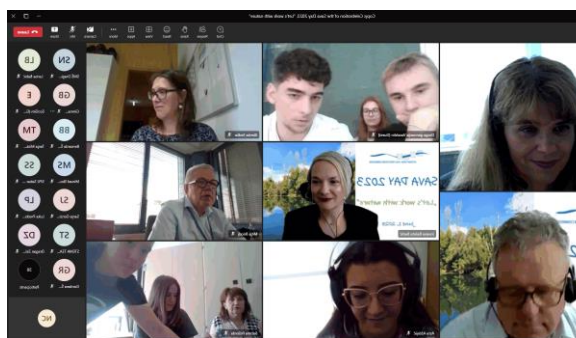
Назив	Статус	Интернет страна
Влада Републике Северне Македоније	стални	https://vlada.mk
ICPDR	стални	www.icpdr.org
Дунавска комисија	стални	www.danubecommission.org
Транспортна заједница	стални	www.transport-community.org
GWP CEE	привремени	www.gwp.org/en/GWP-CEE
WWF Адриа	привремени	www.wwfadria.org
Фондација EuroNatur	привремени	www.euronatur.org

6.2. Обележавање Дана Саве 2023. и укључивање младе генерације

Једанаести Парламент младих из слива реке Саве одржан је од 29. до 30. септембра 2023. године у Љубљани (Словенија), под паролом “Сарађујмо с природом!”, што се односи на решења заснована на природи (Nature-Based Solutions, NBS) у управљању водама. Парламент је организован у сарадњи са Глобалним партнерством за воде - Средња и Источна Европа (GWP CEE) и Универзитетом у Београду.

Школе су одабране на основу конкурса за најбоље примере мултимедијалних алата у сфери постојећих решења базираних на природи у њиховом непосредном окружењу, као и на бази њихових погледа како би се проблеме у управљању водама и поплавама могло решити коришћењем тих решења. Конкурс је био отворен од 17. марта до 24. маја 2023.

Сви достављени радови (26 тимова ученика средњих школа и младих људи узраста од 18 до 25 година) представљени су на online догађају организованом у склопу прославе Дана реке Саве 1. јуна 2023. године.

Message for the SAVA River

Слика 14: Учесници прославе Дана реке Саве 2023. и кључне поруке за реку Саву

Парламент је окупио више од 40 ученика и професора из осам школа чији тимови су припремили најбоље радове.

Табела 8: Школе учеснице у Парламенту младих из слива реке Саве 2023.

Школа	Тим
Биотехнички изражајевални центер Љубљана Живилска школа Љубљана, Република Словенија	Конс 2
Гимназија Цеље – Центер Цеље, Република Словенија	Наравоварствене уредитве об хидроелектрарни Брежице на Сави
Економска, трговачка и угоститељска школа Самобор, Република Хрватска	Зелени оточићи
Гимназија Сесвете, Република Хрватска	gerVu2
Средња стручна и техничка школа Градишка, Босна и Херцеговина	Екипа 1
Средња струковна школа Јајце, Босна и Херцеговина	Акватим
Паланачка гимназија Смедеревска Паланка, Република Србија	EcoGim
Гимназија Црњански, Београд, Република Србија	Деметра

Као и сваке године, изабрано је ново председништво. Састоји се од представника из свих савских земаља, са мандатом до идућег Парламента младих из слива реке Саве.

Слика 15: Учесници Парламента младих из слива реке Саве 2023.

У Парламенту су млади показали своју активну и одговорну улогу у тражењу и спровођењу решења заснованих на природи у сврси прилагођавања на климатске промене. Такође су пренели свој захтев за смисленим учествовањем у планирању и доношењу одлука о питањима која утичу на њихову будућност.

Више информација о Парламенту младих из слива реке Саве доступно је на интернет страни [Парламента](https://sava-youthparliament.com/)³.

³ <https://sava-youthparliament.com/>

Председник Парламента учествовао је у два значајна међународна догађања. Присуствовао је састанку [COP23](https://cop23-slovenia.com/)⁴ Барселонске конвенције у Порторожу у Словенији од 4. до 8. децембра 2023. и [Регионалном форуму УН-а о одрживом развоју](#) у Женеви у Швајцарској 13. и 14. марта 2024. Представио је рад Парламента и перспективу младих у вези с климатским променама и губитком биолошке разноликости. Блаж је нагласио важност укључивања младих у међународне платформе, будући да су многи тинејџери жељни дељења својих мисли и идеја, но такве прилике мањкају.

Слика 16: Председник Парламента младих из слива реке Саве Блаж Липовшек на конференцији COP23 и Регионалном форуму УН-а

Млади су учествовали и у пројекту “Чујете ли наше реке – сарадња Парламената младих Саве и Шелдта”, уз помоћ програма ЕУ-а ERASMUS+. Пројекат је почео у марту 2022., а закључен је у фебруару 2024. године. Организација GoodPlanet Belgium и Савска комисија у сарадњи су окупили младе из седам европских земаља (Словеније, Хрватске, Босне и Херцеговине, Србије, Белгије, Француске и Холандије) како би се колективно истражила тема климатских промена. Премда су неке активности и блокови обуке у овом пројекту спроведени путем интернета, кључни догађаја укључили су две студијске посете, а закључна посета одвила се од 21. до 27. априла 2023. године у Хрватској. Двадесет учесника из Парламента младих из слива реке Саве и Парламента младих Шелдта добило је прилику за сусрет са научницима и креаторима политика, спровођење истраживања, укључење у дебате, проширење знање и побољшање вештина. Активности су истовремено биле и едукативне и забавне. Учесници су тако учествовали у рафтингу на реци Мрежници, а посетили су и слатководни акваријум у Карловцу, Парк природе Лоњско поље и Хрватске воде. Будући да је идеја пројекта експериментисање са разним приступима комуникацији о изазовима у вези са животном средином, програм је укључио и радионицу о уличној уметности и стицање знања о монтажи видеозаписа. На завршни дан учесници су добили прилику да примене новостечене вештине креирањем властитих видео материјала.

Слика 17: Студијска посета у Загребу (Хрватска) у априлу 2023.

⁴ <https://cop23-slovenia.com/>

6.3. Фото конкурс 2023.

Обележавајући Дан реке Саве 2023. Савска комисија покренула је фото конкурс „Један слив – 1000 прича о водама“ како би се приказао значај сваког појединца и његове аутентичне приче током целокупног процеса коришћења, заштите и очувања вода као непроцењивог заједничког ресурса.

Слика 18: Плакат за отварање Фото конкурса 2023.

До 15. септембра 2023. године као завршног дана конкурса заприимљене су 42 пријаве (свеукупно 346 фотографија) 38 аматерских и четири професионална фотографа. Међу тим радовима за награде је одабрано пет фотографија – једна за прво место, једна за друго место и три фотографије за треће место. Поред тога, 60 одабраних фотографија, заједно са именима аутора и насловима фотографија, објављено је на [службеној интернет страни Савске комисије](#).

Слика 19: Фото конкурс 2023. године “Један слив - 1000 прича о водама” – Награђене фотографије (горњи ред: 1. место: Ивица Брлић: Сумрак на реци; 2. место: Звонко Радичанин: Бохињско језеро; доњи ред: 3. место: Зоран Милутиновић: Стари мост; Влада Маринковић: Уиће Саве у Дунав; Нено Микулић: Природа памти)

Додаци

ДОДАТАК I: Списак чланова и заменика чланова Савске комисије

Име и презиме	Функција	Институција
Босна и Херцеговина		
Зоран Андрић	Члан	Министарство комуникација и транспорта Босне и Херцеговине
Ванда Медић	Заменица члана	Министарство спољне трговине и економских односа Босне и Херцеговине
Република Хрватска		
Душка Кунштек	Чланица Председавајућа до 28.6.2023.	Министарство мора, промета и инфраструктуре Републике Хрватске
Елизабета Кос	Заменица чланице	Министарство економије и одрживог развоја Републике Хрватске
Република Србија		
Маја Грбић	Чланица Председавајућа од 28.6.2023.	Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Србије
Предраг Петровић	Заменик чланице.	Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре Републике Србије
Република Словенија		
Митја Брицел	Члан	Министарство природних ресурса и просторног уређења Републике Словеније
Тања Мишкова	Заменица члана.	Министарство спољних и европских послова Републике Словеније

ДОДАТАК II: Списак институција држава страна одговорних за спровођење Оквирног споразума

	Институција	Подаци за контакт
Босна и Херцеговина		
1.	Министарство комуникација и транспорта Босне и Херцеговине	Трг Босне и Херцеговине 1, 71000 Сарајево Тел: +387 33 219 923
2.	Министарство спољне трговине и економских односа Босне и Херцеговине	Мусала 9, 71000 Сарајево Тел: +387 33 219 923
3.	Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске	Трг Републике Српска 1, 78000 Бањалука Тел: + 387 51 338 415
4.	Федерално министарство пољопривреде, водопривреде и шумарства	Марка Марулића 2, 71000 Сарајево Тел: +387 33 726 551
5.	Министарство саобраћаја и веза Републике Српске	Трг Републике Српска 1, 78000 Бањалука Тел: +387 51 339 404
6.	Федерално министарство саобраћаја и комуникација	Браће Фејића бб, 88.000 Мостар Тел: +387 36 550 025
7.	Министарство просторног планирања, грађевинарства и екологије Републике Српске	Трг Републике Српска 1, 78000 Бањалука Тел: +387 51 339 487
8.	Федерално министарство за заштиту животне средине и туризма	Марка Марулића 2, 71000 Сарајево Тел: +387 33 726 700
9.	Влада Брчко Дистрикта	Булевар мира 1, 76100 Брчко Тел: +387 49 240-600
Република Хрватска		
1.	Министарство мора, саобраћаја и инфраструктуре Републике Хрватске	Присавље 14, 10000 Загреб Тел: +385 1 6169 111
2.	Министарство економије и одрживог развоја Републике Хрватске	Радничка цеста 80, 10000 Загреб Тел: +385 1 3717 111
Република Србија		
1.	Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Србије	Булевар Уметности 2а 11070 Нови Београд Тел: +381 11 2013 360
2.	Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре Републике Србије	Немањина 22-26, 11000 Београд Тел: +381 11 3619 833
3.	Министарство спољних послова Републике Србије	Кнеза Милоша 24-26.11000 Београд Тел: +381 11 3616 333
4.	Министарство заштите животне средине Републике Србије	Омладинских Бригада 1, 11070 Нови Београд

	Институција	Подаци за контакт
		Тел: +381 11 3110 271
5.	Републички хидрометеоролошки завод Србије	Кнеза Вишеслава 66, 11000 Београд Тел: +381 11 3050 864
6.	Републички геодетски завод	Булевар Војводе Мишића 39, 11000 Београд Тел: +381 11 265 22 22
Република Словенија		
1.	Министарство природних ресурса и просторног уређења Републике Словеније	Дунајска цеста 47, 1000 Љубљана Тел: +386 1 478 70 00
2.	Министарство спољних и европских послова Републике Словеније	Прешернова цеста 25, 1000 Љубљана Тел: +386 1 478 20 00
3.	Министарство gospodarства, туризма и спорта Републике Словеније	Котникова улица 5, 1000 Љубљана Тел: +386 1 400 33 11
4.	Министарство инфраструктуре Републике Словеније	Тржашка цеста 19, 1000 Љубљана Тел: +386 1 478 80 00

ДОДАТАК III: Списак догађаја у организацији/коорганизацији Савске комисије у финансијској години 2023.

Догађај	Датум	Начин одржавања /место	Организатор
SHELTER 7. Sava Open Lab радионица заинтересованих страна	4. април 2023.	хибридни састанак	Савска комисија
SHELTER 5. састанак радне групе	5. април 2023.	online	Савска комисија
Студијско путовање у Загреб у склопу пројекта “Чујете ли наше реке?” – Сарадња парламената младих са река Саве и Шелдт	21.-27. април 2023.	Загреб, (ХР)	Савска комисија
Редовни састанак Секретаријата Савске комисије и ICPDR	11.-12. мај 2023.	Стаинз, (АТ)	ICPDR
Сава FFWS Међународна вежба о моделирању	17. мај 2023.	online	Савска комисија
5. састанак Техничке групе Сава FFWS	18. мај 2023.	online	Савска комисија
19. састанак PEG HMI	22. мај 2023.	online	Савска комисија
SHELTER 6. састанак радне групе	31. мај 2023.	online	Савска комисија
5. састанак Управљачке групе Сава FFWS	5. јун 2023.	online	Савска комисија
Састанак ради усклађивања текста нацрта правилника о одржавању пловних путева на граничним секторима реке Саве између РХ и БиХ	20. јун 2023.	online	Савска комисија
63. седница Савске комисије	27.-28. јун 2023.	Загреб (ХР)	Савска комисија
14. састанак о Заједничкој изјави о водећим начелима за унутрашњу пловидбу и заштиту животне средине у сливу реке Дунав (Савска комисија, Дунавска комисија, ICPDR)	13.-14. септембар 2023.	Загреб (ХР)	Савска комисија
50. састанак PEG RBM	20.-21. септембар 2023.	хибридни састанак	Савска комисија
48. састанак PEG FP	26.-27. септембар 2023.	хибридни састанак	Савска комисија
27. састанак PEG GIS	3. октобар 2023.	хибридни састанак	Савска комисија
Састанак Сава FFWS Међународног тима за прогнозирање	4. октобар 2023.	online	Савска комисија
Састанак Сава FFWS Међународног тима за развој	5. октобар 2023.	online	Савска комисија
Састанак ради усклађивања текста нацрта правилника о одржавању пловних путева на граничним секторима реке Саве између РХ и БиХ	11. октобар 2023.	online	Савска комисија
64. седница Савске комисије	24.-25. октобар 2023.	Загреб (ХР)	Савска комисија
Мисија Светске банке - SDIP	26. октобар 2023.	Загреб (ХР)	СБ/ Савска комисија
Сава FFWS курсеви за пробабилистичко прогнозирање и веб сервисе	6.-7. новембар 2023.	Делфт (НЛ)	Deltares / Савска комисија

Догађај	Датум	Начин одржавања /место	Организатор
6. састанак Техничке групе Сава FFWS	15. новембар 2023.	online	Савска комисија
6. састанак Управљачке групе Сава FFWS	19. децембар 2023.	online	Савска комисија
Састанак тимова WB и Савске комисије у вези пројекта SDIP	23. јануар 2024.	online	WB/ Савска комисија
Радионица за јачање капацитета за размену хидролошких података, стандардизацију и интероперабилност у региону VI WMO	25.-26. јануар (online) и 29.-30. јануар 2024.	online, Загреб (XP)	WMO/ Савска комисија
28. састанак PEG GIS	13. фебруар 2024.	хибридни састанак	Савска комисија
26. састанак PEG NAV	20. фебруар 2024.	Загреб (XP)	Савска комисија
51. састанак PEG RBM	21.-22. фебруар 2024.	Загреб (XP)	Савска комисија
Састанак WB-ISRBC у вези са спровођењем пројекта SDIP	22. фебруар 2024.	Загреб (XP)	WB/ Савска комисија
49. састанак PEG FP	27.-28. фебруар 2024.	хибридни састанак	Савска комисија
28. састанак PEG APC	5. март 2024.	online	Савска комисија
20. састанак PEG HMI	7. март 2024.	хибридни састанак	Савска комисија
65. седница Савске комисије	14.-15. март 2024.	Загреб (XP)	Савска комисија

ДОДАТАК IV: Списак пројеката повезаних са Савском комисијом који су завршени или су у спровођењу у финансијској години 2023.

Бр	Назив пројекта	Статус	Напомена о статусу / период спровођења	Водећи партнер(и)/ Консултант	Буџет (к€)	Извор финансирања
1.	Одржива холистичка обнова историјског окружења кроз технолошко побољшање и већу отпорност у заједници - SHELTER	јун 2019. - мај 2023.	<p>Пројекат је започео у јуну 2019. године и завршен је у мају 2023. године; службена ревизија, евалуација и одобрење резултата од стране Европске комисије спроведени у септембру 2023. године.</p> <p>Главни резултати у сливу реке Саве, као једној од пет студија случаја (тзв. Open Lab подручја), уз заједничку координацију UNESCO-а и Савске комисије, су следећи:</p> <ul style="list-style-type: none"> Локалитети културне и историјске баштине (археолошки, архитектонски, сакрални, споменички и хортикултурални, урбани, културни пејзажи, историјски пејзажи, друго), смештени у подручјима подложним поплавама, мапирани су у пет земаља на сливу. Просторни и атрибутни подаци за више од 1.200 локалитета наслеђа угрожених поплавама прикупљени су, усклађени и похрањени у Сава GIS-у. Поред тога, уведена су унапређења у Сава GIS Геопортал. Успостављено је умрежавање између надлежних тела шест земаља на сливу одговорних за културно наслеђе, управљање поплавама, хитне интервенције и цивилну заштиту. Устројена је радна група која се састоји од службено именованих чланова из 16 одговорних институција из пет земаља на сливу како би се осигурао даљњи рад на спровођењу пројекта те као основа за сарадњу надлежних институција након самог пројекта. Изграђен је капацитет и побољшано је дељење знања међу разним стручњацима кроз седам радионица с заинтересованим странама, серију састанака радне групе, неколико вебинара за узајамно учење те студијску посету радне групе Холандији. Пружена је подршка деветом састанку Парламента младих из слива реке Саве, који је окупио ученике осам школа из четири земље на сливу како би се расправљало о теми ‘Заштитимо културно наслеђе’. 	Тесналиа, Шпанија / Савска комисија као пројектни партнер	5.999,448 (Савска комисија - 209,365)	ЕК X2020

Бр	Назив пројекта	Статус	Напомена о статусу / период спровођења	Водећи партнер(и)/ Консултант	Буџет (к€)	Извор финансирања
			Савска комисија такође је допринела низу конкретних пројектних задатака у остваривању свеукупног циља пројекта и успостави Оквира оперативног знања пројекта SHELTER .			
2.	Чујете ли наше реке? – Сарадња Парламената младих Саве и Сцхелдта	У току март 2022. – фебруар 2024.	У априлу 2023. организовано је студијско путовање у Загреб (Хрватска).	GoodPlanet Белгија	60	ERASM US+
3.	Програм интегрисаног развоја коридора река Саве и Дрине (SDIP) - фаза I	У току септембар 2022. - јул 2026.	<p>Савска комисија запримила је финансијску помоћ потписивањем Споразума о додели бесповратних средстава са Светском банком (WB), која дјелује као имплементациона агенција Глобалног фонда за живорну средину GEF), за GEF-ов Програм интегрисаног развоја коридора река Саве и Дрине (SDIP), за трошкове спровођења SDIP-овог дела 4 – регионалне сарадње. Према плану, пројекат SDIP спроводиће се током десетогодишњег периода у двије фазе, а фаза I траје до јула 2026. године.</p> <p>SDIP-ова фаза I, део 4 – регионална сарадња има за циљ ојачање стратешког регионалног дијалога, заједничко планирање те одрживо управљање и развој дељених водних ресурса у сливу реке Саве, грађење отпорности на климатске шокове кроз подршку припреми планова и студија на нивоу целог слива, као и промовисање улагања како би се ојачала веза између разних начина коришћења вода, синергија међусекторског развоја и економске сарадње.</p> <p>Активности у склопу дела 4 – регионалне сарадње, као дела SDIP-ове фазе I, спроводу се у складу са обимом и динамиком дефинираним Споразумом о додели бесповратних средстава и повезаним документима за спровођење пројекта (више детаља пружено је у поглављу 4).</p>		8,000 USD	GEF

ДОДАТАК V: Списак спољних пројеката које помаже Савска комисија који су завршени или су у спровођењу у 2023. финансијској години

Бр	Назив пројекта	Статус	Кратак опис	Буџет (к€)	Извор финансирања	Улога ISRBC
1.	Обнављање екосистема природним решењима за смањење хидрометеоролошког ризика - RECONNECT	септембар 2018 – август 2023	<p>Пројекат је започет у септембру 2018, а завршен у августу 2023.</p> <p>Пројекат је имао за циљ допринос европском референтном оквиру за решења заснована на природи (NBS) приказивањем, референцирањем и повећањем NBS великих размера, као и подстицањем нове културе за „планирање коришћења земљишта” која повезује смањење ризика са локалним и регионалним развојем циљева на одржив начин. Пројекат се ослањао на мрежу пажљиво одабраних демонстратора и сарадника који покривају низ локалних услова, географских карактеристика, структура управљања и друштвених/културних окружења како би успешно унапредили NBS широм Европе и на међународном нивоу. Између осталог, реке Брегана, Врбања, Јадар и Тамнава одабране су као студије случаја у сливу реке Саве, где су рађене предстудије изводљивости и активности размене знања</p> <p>Главни резултати пројекта су:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Испоручено: <ul style="list-style-type: none"> - Демонстратори, пилоти, прототипови (1) - Документи, извештаји (30) - Пилот подаци отвореног истраживања (1) • Публикације <ul style="list-style-type: none"> - Рецензирани чланци (33) - Поглавља у књизи (4) - Зборник радова (6) - Дипломски и дисертацијски радови (1) - остало (1) • Скупови података: 	15,400	ЕУ Х2020	Посматрач

Бр	Назив пројекта	Статус	Кратак опис	Буџет (к€)	Извор финансирања	Улога ISRBC
			- Скупови података путем OpenAIRE			
2.	FAIRway Works in the Rhine Danube Corridor	март 2020 - децембар 2023	<p>Пројектом се додатно уклањају постојећа уска грла надоградњом преводница, стварањем и надоградњом инфраструктуре привезишта, као и побољшањем пловности кроз активности хидролошких служби:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Надоградња преводнице Ђердап 2 (Србија); • Надоградња 3 јавна привезишта (Горња Аустрија, Доња Аустрија и Беч); • Набавка 2 вишенаменска брода за обележавање (Аустрија и Србија) и 1 геодетског брода (Србија) и 100 модерних бова са AIS модулима за реку Саву. <p>Пројекат је успешно завршен.</p>	42,576	CEF	Савјетодавни одбор
3.	Припрема радова FAIRway 2 WORKS у коридору Рајна-Дунав	У току јул 2020. - април 2024.	<p>Студија је заједнички пројекат Аустрије, Хрватске и Србије, који:</p> <ul style="list-style-type: none"> • доноси попис пловидбених и еколошких обележја заједничке хрватско-српске деонице Дунава, што ће заједно са дубинском анализом помоћи идентификацији могућих будућих радова, њихових варијанти као и могућих следећих корака за будуће интегрисане пројекте регулације река, • спецификује даље функционалности транснационалног система управљања водним путевима (WAMOS), • развија побољшану методу за координацију заинтересованих група, • припрема студије за процену потреба сектора комерцијалног водног саобраћаја за надоградњу/изградњу привезишта на Дунаву и Сави, за Аустрију, Хрватску и Србију, 	3,292	CEF	Саветодавни одбор

Бр	Назив пројекта	Статус	Кратак опис	Буџет (к€)	Извор финансирања	Улога ISRBC
			<ul style="list-style-type: none"> поставља основу за будуће спровођење у оквиру предвиђеног пројекта FAIRway Дунав 2 <p>Тренутни статус: трајање пројекта продужено је до 31.12 2024.</p>			
4.	Платформа за спровођење NAIADES - PLATINA 3	јануар 2021. - јун 2023.	<p>PLATINA 3 чини мост према будућим потребама истраживања, иновација и спровођења у саобраћају унутрашњим водним путевима у Европи. Дефинисањем оквира за будућу унутрашњу пловидбу у Европи утврдиће се и развојни пут за унутрашњу пловидбу у дунавском региону.</p> <p>Кључни стручњаци и заинтересоване стране су партнери PLATINA 3 конзорцијума, који обезбеђују потребно стручно знање и помоћ у спровођењу: сектор унутрашње пловидбе и бродари, државе чланице и речне комисије, администрације надлежне за водне путеве, институти за образовање и оспособљавање, Waterborne Technology платформа (Sea Europe), радници, центри стручности.</p> <p>Пројекат је успешно завршен у јуну 2023.</p>	1,999	EU H2020	Саветодавни одбор
5.	Платформа за спровођење навигационог акционог програма за деловање- PLATINA 4	јануар 2024. - децембар 2026	<p>Наследник пројекат - PLATINA 4, започео је почетком 2024. године. Међутим фокус наследника је ужи због буџетских разлога и усмерен је специфично на имплементацију решења, углавном у подручју прелаза према перформансама са нултом емисијом и дигитализацију у саобраћају унутрашњим пловним путевима са циљем постизања мерљивих смањења емисија и циљева модалног помака.</p>	1,500	EU (Horizon Europe)	Саветодавни одбор
6.	Израда Студије утицаја на животну средину и пројектне документације за активност:	2018-децембар 2023	Обнова најкритичније деонице пловног пута реке Саве на деоници Јаруге – Нови Град.	650	CEF	Организац ија састанака

Бр	Назив пројекта	Статус	Кратак опис	Буџет (к€)	Извор финансирања	Улога ISRBC
	унапређење услова пловности реке Саве од ркм. 300 до ркм. 329 (Пројекат Јаруге-Нови Град)		<p>Носилац пројекта је Хрватска уз помоћ Босне и Херцеговине, а у склопу њега планиране су следеће активности:</p> <ul style="list-style-type: none"> израда студије процене утицаја на животну средину, израда пројектне документације за побољшање пловидбених услова реке Саве <p>Пројекат је успешно реализован, и исходване су пуномоћне грађевинске дозволе са хрватске стране. Комплетна пројектна документација биће службено достављена БиХ страни у складу са Одлуком Савске комисије бр. 1/17, у сврху његове нострификације и даљег исходавања свих потребних дозвола од БиХ стране, што би довело до испуњавања свих предуслова и даљих активности за извођење грађевинских радова.</p>			Форума заинтересованих страна
7.	Биланс седимента у Дунаву - Одрживо, интегрисано транснационално управљање количином и квалитетом седимента у сливу реке Дунав - DanubeSediment_Q2	Започело у јануару 2024	<p>Циљ пројекта је побољшање управљања количином и квалитетом седимента у сливу реке Дунав како би се постигли еколошки циљеви. Главни резултат ће бити први Интегрисани план управљања седиментом (ISMP) за слив реке Дунав те ће се препоручити конкретна решења и могућности повећања. Надовећаће се на Стратегију побољшања седимента у сливу реке Дунав за решења заснована на конкретним студијама случаја у свакој партнерској земљи уз коришћење ажурираног праћења и моделирања.</p> <p>Пројекат DanubeSediment_Q2 ће омогућити побољшану равнотежу седимента и морфодинамику обезбеђујући добру количину и квалитет седимента. То ће довести до обновљеног континуитета седимента на препрекама, смањене седиментације у акумулацијама, смањене ерозије речног корита и обале и контроле транспорта загађеног седимента.</p> <p>Пројектно партнерство под водством Универзитета природних ресурса и наука о животу у Бечу састоји се од</p>	2.314,5	DTP	Придружени стратешки партнер

Бр	Назив пројекта	Статус	Кратак опис	Буџет (к€)	Извор финансирања	Улога ISRBC
			15 пројектних партнера и 39 придружених стратешких партнера из 14 земаља			
8.	1S4IWT – One System 4 Inland Water Transport (successor COMPETING project)	У току октобар 2022 – август 2024	<p>1System4IWT има за циљ изградњу Система за учење који ће деловати као решење за осигуравање и трајање континуитета образовања и обуке. Овај пројекат ће дизајнирати архитектуру система за међусобно повезивање платформи за е-учење установа за образовање и оспособљавање са Системом е-учења за унутрашњу пловидбу (INeS) који је развијен у пројектима претходно финансираним од стране ЕУ. Главни циљеви су:</p> <ul style="list-style-type: none"> • креирање резистентног, лако доступног система образовања и оспособљавања усмерен на будућност за сектор саобраћаја унутрашњим пловним путевима (дефинисањем новог садржаја и формирањем платформе); • остваривање процеса структурисане сарадње, фокусирајући се на формулисање и развој потреба и исхода учења између области образовања, индустрије и друштвених партнера (путем заједничке праксе); • допринос снажнењу бренда како би се додатно побољшало позиционирање сектора. 	400	Ко-финансиран од стране Erasmus+ Програма Европске Уније	Саветодавни одбор

ДОДАТАК VI: Списак скраћеница

AEWC	Систем раног упозоравања на опасност од акцидента (Accident Emergency Warning System)
AIS	Аутоматски идентификациони систем (Automatic Identification System)
APC	Спречавање и контрола несрећа (Accident Prevention and Control)
AtoN	Помоћ при пловидби (Aid to Navigation)
BA, БиХ	Босна и Херцеговина
CCNR	Централна комисија за пловидбу Рајном
CEF	Инструмент за повезивање Европе (Connecting Europe Facility)
CESNI	Европски одбор за израду стандарда унутрашње пловидбе (European Committee for drawing up standards in inland navigation)
CEVNI	Европска правила за унутрашње водне путеве (European Code for Navigation)
CMS	Систем за управљање садржајем (Content Management System)
COP	Уговорне стране (Contracting Parties)
CRO, ХР	Република Хрватска
DC	Дунавска комисија (Danube Commission)
DMS	Систем за управљање документима (Document Management System)
EC	Европска комисија
EG	Стручна група (Expert Group)
EIA	Процена утицаја на животну средину (Environmental Impact Assessment)
EIB	Европска инвестициона банка (European Investment Bank)
ENC	Електронске навигационе карте (Electronic Navigational Charts)
EУ	Европска унија
ЕУР	Евро
EUSDR	Европска стратегија за дунавск регион (European Union Strategy for the Danube Region)
FASRB	Оквирни споразум о сливу реке Саве (Framework Agreement on the Sava River Basin)
FEWS	Систем хитног упозоравања на поплаве ((Flood Emergency Warning System)
FFWS	Систем предвиђања и упозоравања на поплаве (Flood Forecasting and Warning System)
FP	Превенција поплава (Flood prevention)
FRM	Управљање ризицима од поплава (Flood Risk Management)
GEF	Глобални фонд за животну средину (Global Environment Facility)
GIS	Географски информациони систем
GWP CEE	Глобално партнерство за воде - Средња и Источна Европа (Global Water Partnership Central and Eastern Europe)
HIS	Хидролошки информациони систем

HMI	Хидрометеоролошка питања (Hydrometeorological Issues)
IBRD, WB	Међународна банка за обнову и развој (International Bank for Reconstruction and Development), Светска банка (World Bank)
ICPDR	Међународна комисија за заштиту реке Дунав (International Commission for the Protection of the Danube River)
IPF	Финансирање инвестиционих пројеката (Investment Project Financing)
IWT	Транспорт унутрашњим водним путевима (Inland waterway transport)
JC	Заједничка изјава (Joint Statement)
Mio	Милион
MoU	Меморандум о разумевању (Memorandum of Understanding)
ISRBC, Sava Commission	Међународна комисија за слив реке Саве (International Sava River Basin Commission)
NAV	Пловидба (Navigation)
NBS	Решења заснована на природи (Nature-based solution)
NGO	Невладина организација (Non-Governmental Organization)
NHMS	Државна хидрометеоролошка служба (National Hydrometeorological Service)
OC	Клијентска апликација (Operator Client)
PEG	Стална стручна група (Permanent Expert Group)
PFRA	Прелиминарна процена ризика од поплава (Preliminary Flood Risk Assessment)
PIAC	Главни међународни центар за узбуњивање (Principal International Alert Center)
PoM	Програм мера (Programme of Measures)
RBM	Управљање речним сливом (River Basin Management)
ркм	Речни километар
RPIU	Регионална јединица за спровођење пројеката (Regional Project Implementation Unit)
SDIP	Интегрисани развојни програм река Саве и Дрине (Sava and Drina Rivers Corridors Integrated Development Program)
SHELTER	Одржива холистичка обнова историјског окружења кроз технолошко побољшање и већу отпорност у заједници (Sustainable Historic Environments holistic reconstruction through Technological Enhancement and community based Resilience)
TG	Радна група (Task Group)
UNESCO	Организација Уједињених нација за образовање, науку и културу (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization)
VHF	Врло висока фреквенција (Very High Frequency)
VTS	Служба надзора и управљања водним саобраћајем (Vessel Traffic Service)

INTERNATIONAL SAVA RIVER BASIN COMMISSION